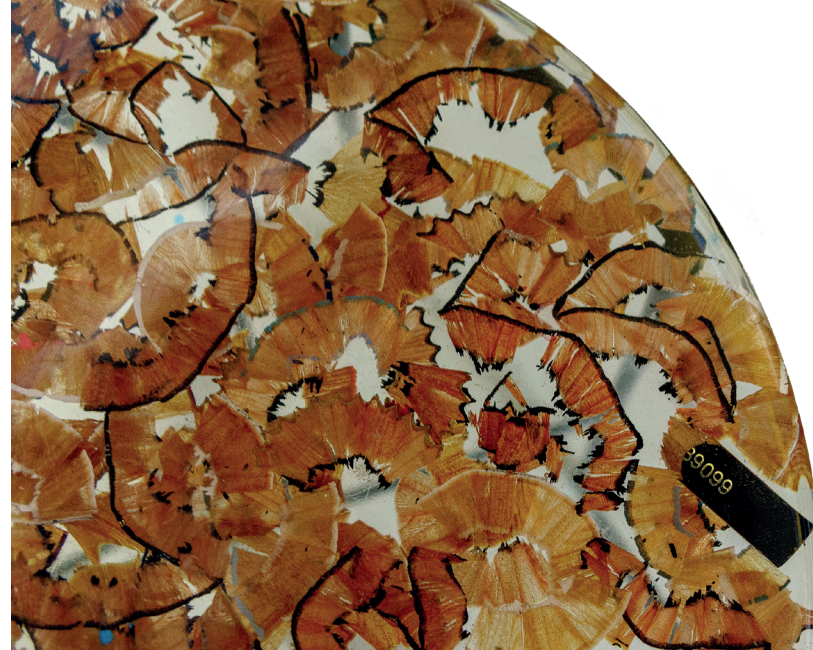

Kunstlijn en HRLM op atelierbezoek bij... **NINET KAIJSER**

‘In mijn werk zit gevoel en fantasie’

De tekeningen van Ninet Kaijser zijn realistisch en sprookjesachtig tegelijk. Ze gaan over tijd en verstillings. Met kleurpotlood tekent de kunstenaar niet bestaande werelden. “Verbeelding is een essentieel onderdeel van mij.”

Ninet staat al te wachten bij de zij-ingang van het ateliercomplex. “Joehoe hier”, roept ze vrolijk. Ze heeft haar werkruimte in Broedplaats Bogotá, een verzamelplaats van kunstenaars, muzikanten en ambachtslieden. In het gebouw staan diverse zeecontainers op elkaar gestapeld. Ninet gaat voor de houten trap op en wijst links en rechts op de ateliers en studio's van haar burens. Ook zij heeft haar werkplek in een container. Een beperkte, maar sfeervolle ruimte met aan de wanden grote en kleine tekeningen van haar hand. Op een bureautje liggen gebruikte en nieuwe potloden in verschillende kleuren en een puntenslijper. Het slijpsel van de afgelopen maanden zit in de prullenmand ernaast.

De kunstenaar tekent landschappen op papier of fotoprints. Organische vormen, vertrouwd, maar ook vervreemdend. De tekeningen zijn opgebouwd uit meerdere lagen potloodlijnen. Toeschouwers denken de werelden te herkennen, maar ze bestaan niet. “Mensen kijken naar mijn werk en twijfelen of ze de plek ooit bezocht hebben. Ze associëren de tekeningen met waar ze zelf zijn geweest. Toch is compleet onduidelijk waar en in welke periode het landschap is. Dat vind ik gaaf.”

TRAAG VERANDERINGSPROCES

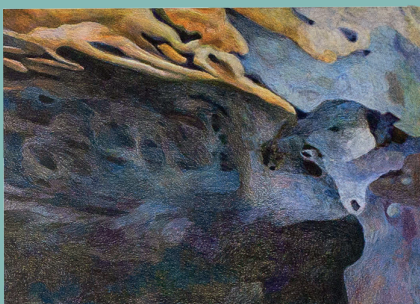
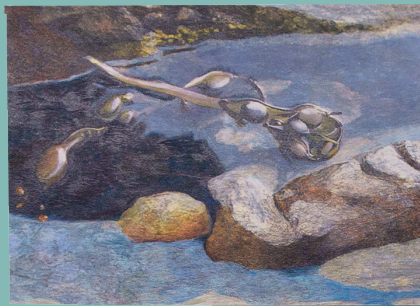
Het werk van Ninet gaat over tijd en niet over een bepaalde plek. Ze verbeeldt natuurachtige vormen die zijn ontstaan door tijd. Zoals kustgebieden, die in de loop der jaren langzaam van vorm veranderen. “De zones tussen water en land vind ik mooi en interessant. Het veranderingsproces daar is zo traag, dat we het niet zien. Ik ben ook lang bezig met mijn grote tekeningen, meestal een half jaar. Vooraf heb ik wel een plan, maar terwijl ik teken ontstaat het ook, heel organisch. De tijd die nodig is om het papier te vullen, heeft een functie. Ik kan veel sneller werken, maar dat is niet wat ik zoek. Ik wil graag dat tijd invoelbaar is bij mijn werk. Daarnaast gaan mijn tekeningen over verstillings. Door de lange productietijd krijgen ze iets tijdloos. Was dit ooit, is het nu of juist de toekomst? Wij mensen vinden onszelf heel belangrijk op deze planeet, maar zijn we dat ook?”

Ninet verbleef een maand in Noorwegen ter inspiratie. Het ruige landschap had veel invloed

‘Ik doe het liefst zolang mogelijk over een tekening’

op haar. Ze liep verschillende wandelroutes. In oktober, eigenlijk al een te natte maand, ging ze alleen op pad. "De dag ervoor had het geregend, alles was glibberig. De tocht omhoog was echt spannend. Toen ik boven kwam leek het landschap hierop." Ze wijst op een tekening achter zich aan de wand. "Ik keek uit over zo'n soort fjord, maar dan met wolken en mist. Het was griezelig, ik zag bijna niks. Er was niemand boven en plots werd het donker. Dit landschap bestaat gewoon en doet alsof ik er niet ben. Het gaat hier niet om mij, dacht ik. Aan de ene kant was het waanzinnig mooi en werd ik er helemaal door opgeslokt, aan de andere kant voelde ik dat ik er niet hoorde. Er gebeurde zoveel met me op dat moment. Het was te groot, te overweldigend en een beetje huiveringwekkend."

NORMANDIË EN TEXEL

De kunstenaar is altijd op zoek naar dit soort plekken. Een paar keer per jaar gaat ze naar Normandië. Ze is onder de indruk van de kliffen langs de kust. "Het kustgebied is bijzonder daar, het raakt me. We hebben ook een huisje op Texel. Ik voel me thuis bij de zee. Het water is fijn, maar kan tevens een beetje angstaanjagend zijn vanwege zijn omvang. Die dubbelheid vind ik interessant, het helpt me om het leven te relativeren. Wie ben ik en wat is echt van belang? Ik heb behoefte om aan de binnenkant te blijven, ook al ben ik expressief en aanwezig. Er gebeurt veel met mijn gevoel en in mijn fantasie." Haar uitbundige lach en extraverte gedrag lijken in schril contrast te staan met haar verstilde werk. Uren achtereen kan ze aan een tekening werken. Het geeft haar rust. "Ik vind het heerlijk om alleen te tekenen, maar ik ben geen kluisenaar. Ik houd ook van contact met mensen." Haar werk is natuurgetrouw en onwerkelijk tegelijk. Ze tekent kleurrijke massieve vormen en complexe texturen. "Het is ook vaak gek en verwarrend", zegt ze lachend. "Het zijn maffe vormen. Mijn kleine werken zijn vaak aanleidingen voor grote tekeningen." Ze wijst op de werkjes aan de wand. "Onder sommige tekeningen zitten fotoprints op papier, daar teken ik overheen. Bepaalde onderdelen of kleuren neem ik mee in de

‘Ik geniet van een nieuw potlood met vers geslepen punt’

grote werken. De kleintjes zijn eigenlijk voorstudies. Ik heb een map vol met foto's die mij prikkelen."

BELEVING VERBEELDEN

Ninet raakte onlangs nog geïnspireerd op de Canarische eilanden tijdens een bezoek aan haar dochter. Ze zag daar waterpoelen tussen het lavagesteente. Het zeewater kwam omhoog en spoelde over de rotsen heen. "Die ervaring zit in mijn hoofd, thuis probeer ik die beleving te verbeelden. Mijn gevoel en interpretatie komen op papier samen. Mijn werk gaat altijd over momenten waar ik die grootsheid voel. Dat kan ook in iets kleins zitten. Knalgele vetplantjes die zich tussen de rotsen door worstelen, daar kan ik me over verwonderen. Er is zoveel wat we niet weten of nog nooit hebben gezien, de rest verzin ik er zelf bij."

"We zijn maar een klein onderdeel van het grote geheel, slechts voorbijgangers. Leven was er altijd al en dat zal ook zo blijven. Als je kijkt naar de hedendaagse discussie rondom klimaatproblematiek dan denk ik: we kunnen ons druk maken om de aarde, maar die gaat niet kapot wij gaan eraan. De aarde heeft al zoveel doorstaan en dat gaat nu ook weer gebeuren. Ons leventje is eindig en daar maken we ons zorgen om, de aarde redt het wel. Dit besef geeft mij een gerust gevoel, minder eindig. Langs de kust in Normandië herken ik bepaalde stenen, die verplaatsen niet. Ze zijn er altijd ondanks de getijden. Mooi toch?!"

‘Kustgebieden vind ik mooi en interessant’

EEN BEETJE VERLIEFD

De tekenaar werkt graag met Luminance kleurpotloden van Caran d'Ache, een beetje vettige potloden. Ze pakt een nieuw zwart potlood uit een doos en slijpt de punt. "Dit vind ik het allerlekkerste. Een nieuw potlood met zo'n vers geslepen puntje." Ze loopt naar een tekening aan de wand. "Dit werk zit al de hele tijd naar mij te lonken." Staand tekent ze met kracht kleine ronde bewegingen op het papier. "En nu uren doorgaan, heerlijk." Nauwkeurig zet ze lijnen en rondjes. "Dat precieze werken hoort bij mij. Ik hou er van om gedetailleerd bezig te zijn, in controle. Als ik hier wegga is het atelier weer opgeruimd, geen losse rommeltjes. Orde geeft me rust."

Via haar werk probeert ze grip te krijgen op het leven. Ninet is analytisch ingesteld en zoekt naar antwoorden op de grote vragen des levens. Het tekenen geeft haar houvast. Door de kleine herhalende bewegingen urenlang achter elkaar uit te voeren is het bijna meditatie. "Ik kom in een soort ritme, een oneindig gevoel. Heel ontspannen ben ik aan het werk, soms luister ik naar een podcast. Vaak vergeet ik de tijd en moet ik een wekker zetten. Ik kan helemaal in mijn landschappen verdwijnen. Als ik zoveel maanden aan één tekening werk, wordt het een vriend. Ik raak een beetje verliefd, het werk is dan mijn gezelschap. Ik hoop dat toeschouwers zien dat de tekeningen echt een deel van mij zijn."

WORSTELLEN MET OPSPATTEND WATER

Op de grote werken zitten wel vijf potloodlagen. Ze zijn nodig om de juiste vormen, dieptes en kleuren te krijgen. Momenteel worstelt Ninet met het opspattende water tussen het lavagesteente op de tekening. "Het stromende water zoals ik het in mijn hoofd heb, is moeilijk om op papier te krijgen. Ik probeer dat overweldigende gevoel van de zee op de Canarische eilanden te verbeelden. Met het juiste licht erbij. Ik ben op deze tekening voor het eerst gaan gummen, dat heb ik nog nooit gedaan. Hier wat kleur weg en daar iets meer erbij. Die balans bepalen gaat helemaal vanzelf. Het is een combinatie van intuïtie, techniek en ervaring."

De kunstenaar is het liefst zo lang mogelijk bezig met één tekening. 'Onderweg zijn' vindt ze bijna belangrijker dan het eindproduct. "Ik geniet van projecten die lang duren. Zolang het werk niet klaar is kan er nog van alles gebeuren. Als een tekening op het einde komt, rek ik dat moment. Ik zeg tegen iedereen dat het nog niet af is. Het werk is pas klaar als ik er een hele dag aan gewerkt heb en niemand ziet de verandering. Ik voel me daarna een beetje leeg en verdrietig. De tekening laat ik nog even in mijn atelier hangen. Pas dan is het weer tijd voor nieuw project." ★

Ninet is van 8 december tot 14 januari 2024 te zien bij
Galerie KRUIS-WEG68 aan Kruisweg 68 in Haarlem

